

Sik dat komodig maken

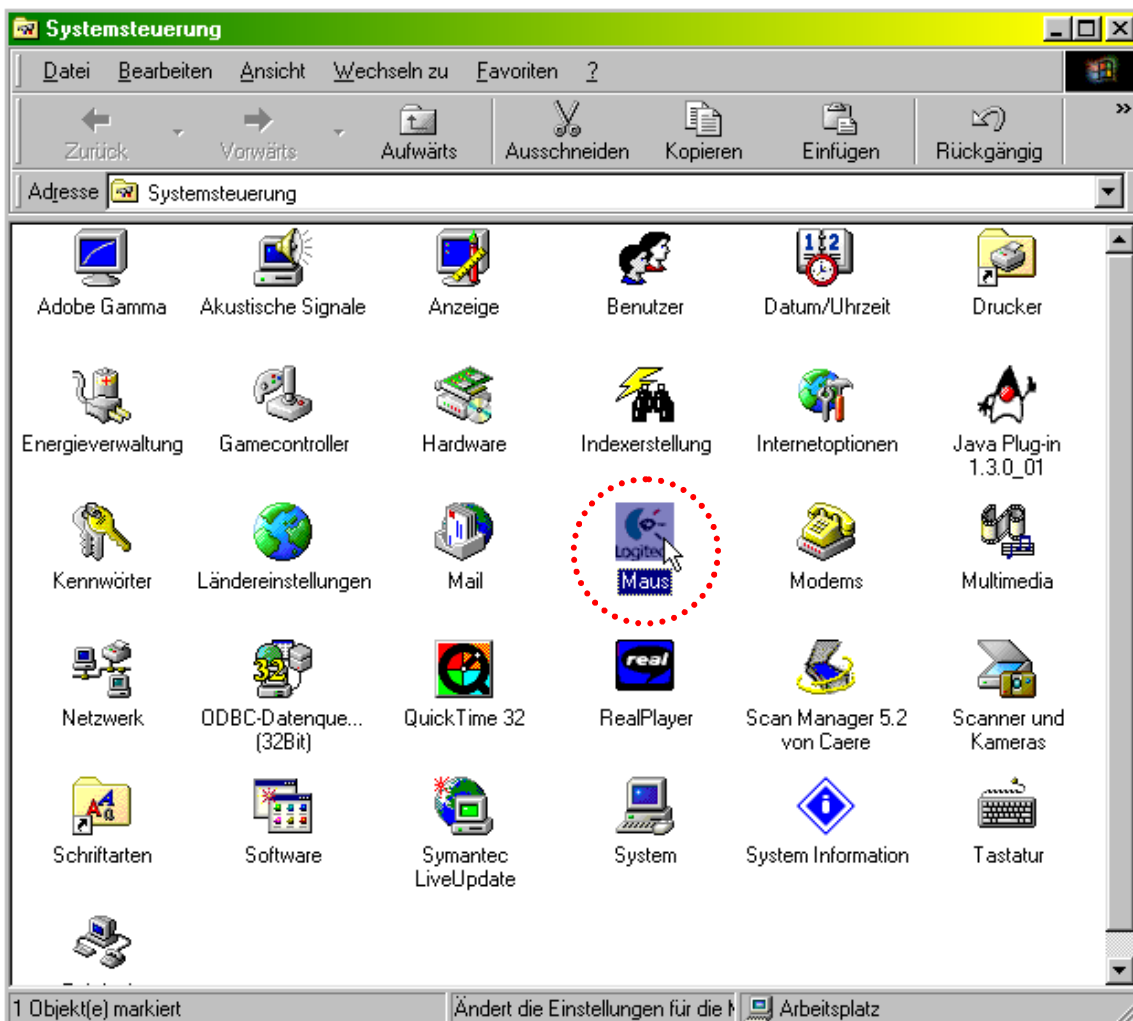
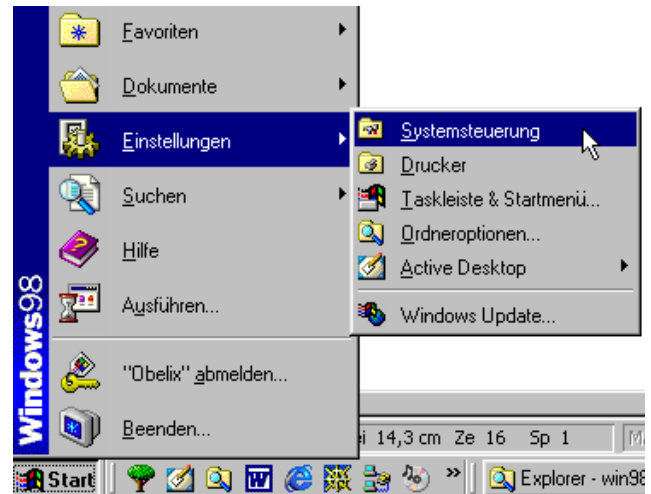
In Windows köönt Se sik de Arbeitsümgeving na SeEhr persönlichen Smack inrichten! Dor-to mööt Se bloots poor Dialogfenster beden. Wi maakt dat nu grünnlich tosaam.

De Muus inrichten

Toerst mutt de Muus op SeEhr Bedürfnisse anpasst warm, denn de Muus is bet nu de wichtigste Ingaav-Reedschap.

- Startmenü: Klickt Se op **Start**. Denn op den Ünnerpunkt **Einstellungen**.
- In't Ünnermenü klickt Se op **Systemsteuerung**.
- Dat Fenster vun'e Systemsteuerung geiht op.

De Systemsteuerung is de Zentrale för dat persönliche Inrichten vun Windows. Hier warrt wi allens Möögliche inrichten – toerst de Muus.

Dat Fenster vun'e Systemsteuerung. Waveel un welk Icons dor bi Se to sehn sünd, dat kann anners ween as hier, denn dat hangt vun de Hardware un Software af, de SeEhr Rekner heft. Man de Icons sünd alphabeetsch sorteert, un de Muus is jichenswo to sehn. Hier is se inkullert. Wenn Se ehr hebbt, köönt Se ehr duppelklicken.

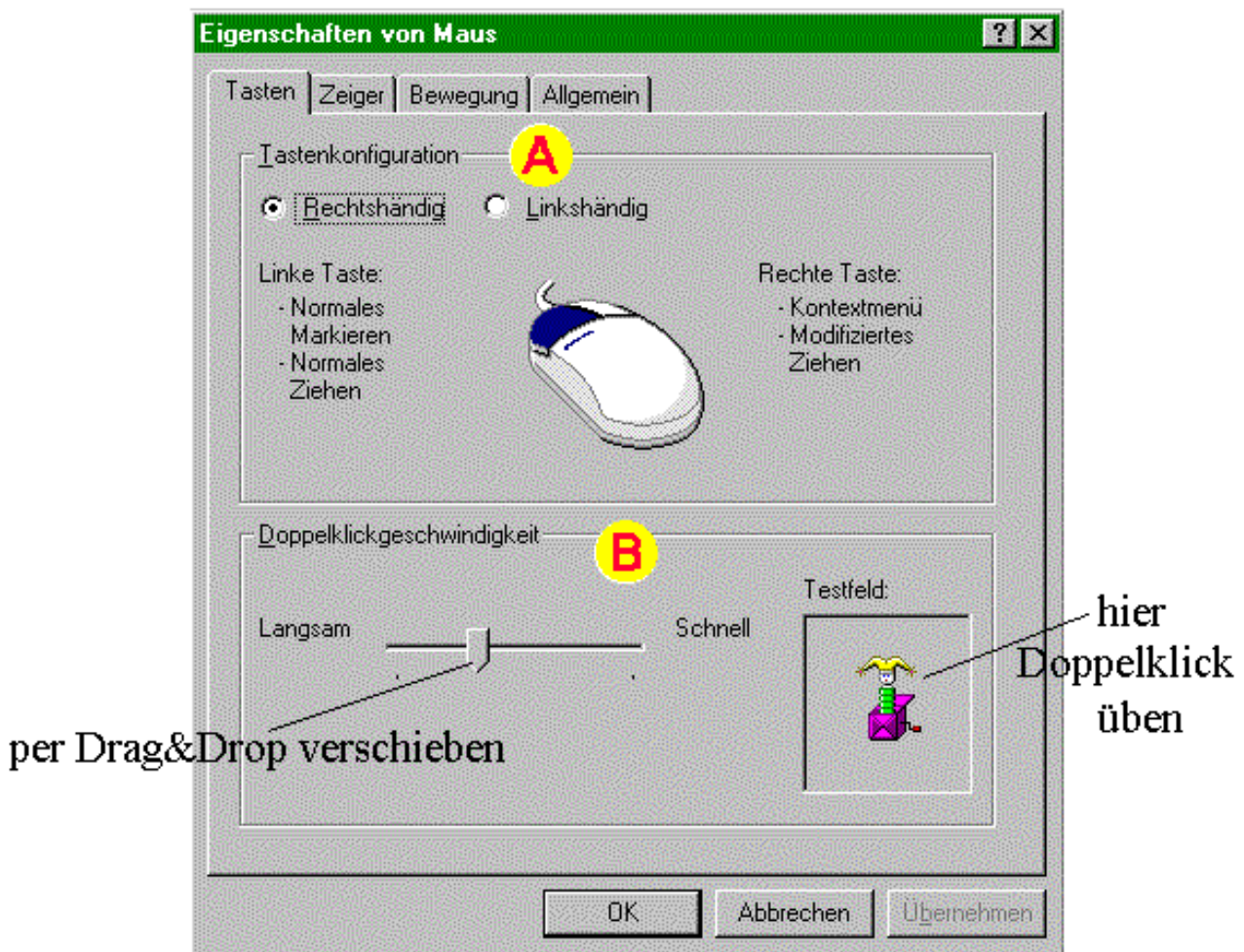
- Dor söökt Se de **Maus**. Nich to sehn? Benütt Se de Rullbalken an't Fenster!
- Kortform vun düssen Weg: **Start | Einstellungen | Systemsteuerung | Maus**.

Weeg dör Menüs

Op düsse Oort finnt Se Weeg dör Menüs överall afkört. **Start | Einstellungen | Systemsteuerung | Maus** heet: Menü **Start**, denn Ünnermenü **Einstellungen**.... usw.

Nu geiht dat Dialogfenster **Eigenschaften von Maus** op. (Wenn Se en besünnere Muus hebbt, kann dat beten anners utsehn as hier, man Se finnt sik denn ok trecht.) Dat Fenster hett tominnst 4 Registerkoorten. Gaht Se op de eerste, **Tasten**.

Beriek A : Hier kaamt endlich de Linkshänderschen to ehr Recht. Se köönt nämlich de linke un rechte Muustast uttauschen. Se weet ja: De linke Muustast is de „normale“ to'n Klicken, de rechte haalt dat Kontextmenü. Dat köönt Se mit een Klick utwesseln.

Tipps für Linkshändersche:

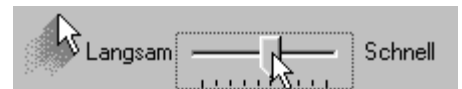
Koopt Se sik man beter en echte Linkshänder-Muus! De is ok „ergonomisch“ so formt, dat se good in de linke Hand liggt, un köst in'n Fachhannel nich mehr as en normale Muus.

Beriek B : Dat Duppelklicken fällt vele Anfängers swaar. Hier köönt Se't sik endlich lichter maken! Mit den Schuuvregler köönt Se de Gewinnigkeit rünnersetten. Wat dat noog is, dat prüöv't Se denn an den lütten Kassen rechts. Wenn he op- un togeht, is dat richtig.

So, un nu noch in densülvigen Dialog op de Registerkoort **Bewegung** wesseln!

De **Muusbewegung** is för vele Anfängers beten to gau – sünnerlich för wat öllere Anfängers. Mit den Schuuvregler baven op düsse Registerkoort köönt Se't instelln.

Nadeel un Vördeel:

En fixe Muus hett den **Vördeel**, dat een weniger Platz brukt, üm ehr to föhren. Wenn de Muus op **schnell** instellt is, maakt de Piel op'n Billschirm en groten Satz ok bi en lütte Bewegung vun de Muus in SeEhr Hand. Wenn Se'n heel lütten Computerdich hebbt, 'neem Se nich so op rümmerföhrwarken köönt, denn is dat good. De **Nadeel** vun en fixe Muus is: Se köönt nich so nau mit wiesen. Wenn Se de Hand nicht heel still hollt, ruckelt de Muus. Dat is sünnerlich bi't Duppelklicken leeg, wioldat sik dor de Muus ja twüschen de beden Klicks nich bewegen dröff.

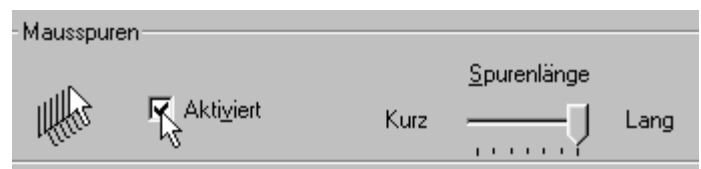
Mit de Vördeel un Nadeel vun en langsame Muus is dat jüst annersrüm: Se mööt bannig mit de Hand rümfohrn, dat se sik bewegen deit, man Se köönt heel nau mit wiesen, un se höllt eher still!

Muus hoochheven!

Wenn Se keen Platz op'n Schrievdich hebbt un de Muus en wiede Streck schuven wullt, köönt Se ehr twüschedörch hoochheven – denn röhr't sik de Muuspiel op'n Billschirm nich –, wedder afsetzen un ehr widderschuven.

Benü't Se an't best en Muuspad – dat is en lütte Gummimatte mit Textilbeschichtung.

Se köönt op düsse Registerkoort ok noch de **Mausspur** (Muusspoo) instelln. Wenn Se dat to un to swaar fällt, den lütten Muuspiel op'n Billschirm weddertofinnen, denn köönt Se de Muus so en lütt „Kometenschweif“ geven. Beweegt Se ehr denn, denn seht Se dat. De Läng vun düssen Kometensteert köönt Se ok noch extra instelln. – Mi maakt sowat wahnsinnig.

Nu köönt Se de Instellungen för de Muus mit **OK** afspiekern. Wenn Se later mehr Erfahrung mit de Muus hebbt, köönt Se hier naregeln – bi'n Duppelklick to'n Bispill oder bi de Muusbewegung.

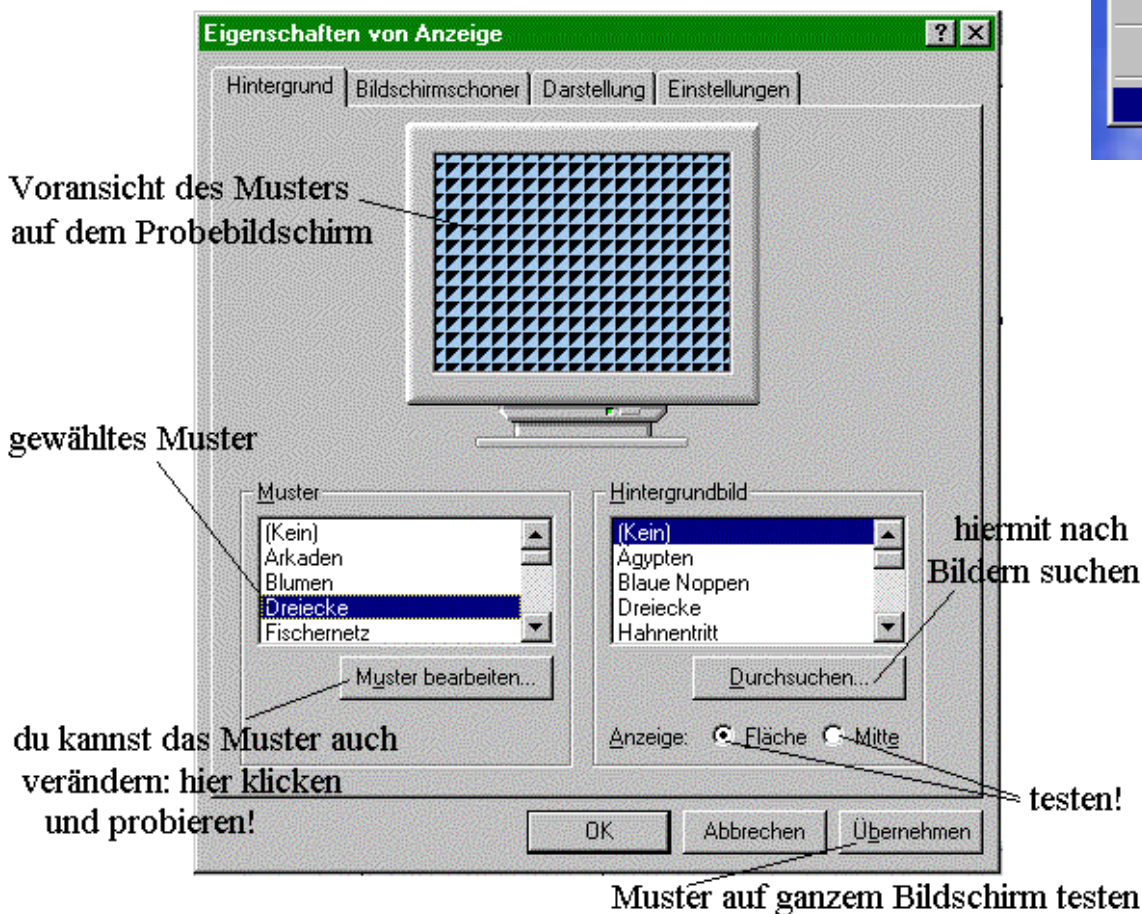
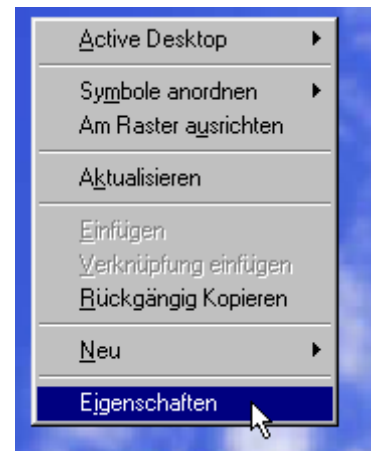
As neegst warrt wi den Billschirm instelln. Dat geht ok in de Systemstüerung: Dor is dat dat Symbol **Anzeige**. Man wi gaht en Afkört, de Se direkt vun'n Desktop gahn köönt. Maakt Se dat Fenster vun'e Systemstüerung to.

Den Billschirm inrichten

Mennig Lü hebbt as Billschirmhinnergrunn schöne Biller, mennigmaal Biller vun ehr Kinner oder ehr Hunnen. Woans geiht dat?

- Wiest Se op den lerrigen Billschirmhinnergrunn un maakt Se'n Rechtsklick. Dat Kontextmenü kümmt vörtüüg.
- Wählt se ut dat Kontextmenü den letzten Befehl **Eigenschaften**.
- Se kaamt in en großes Dialogfenster mit tominnst 4 Registerkoorten. Gaht Se op de eerste, **Hintergrund**.

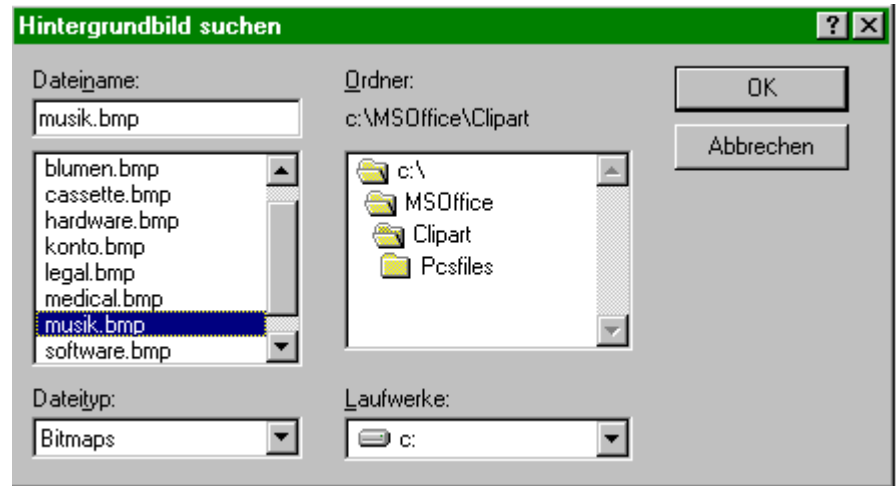
- Nu könnt Se wat utprobeern. Dat giff tweek Listen, **Muster** un **Hintergrundbild**. Test Se mal de Liste **Muster**.
- Rullt Se mit den Rullbalken na nerrn in de Liste un klickt Se nananner op de enkelden Muster. In de Vörschau beben is to sehn, woans dat op'n Billschirm utsehn dä. De sünd alle hässlich, nich?
- Versöök Se de annere Liste **Hintergrundbild**. Se könnt nerrn bi Anzeige noch fastsetten, wat dat Bild bloots eenmal in'e Midd opdükt (**Mitte**) oder över den ganzen Billschirm wedderhaalt warrt (**Fläche**) as en Kachelbild. Man schön sünd de ok alle nich, wat?
- Woans kaamt Se denn nu an de Familienfotos, de anner Lü op den Hinnergrunn hebbt? Erste Vörutsetten: Se mööt so en Bild digitaal (as Datei) op den Computer hebben. Denn könnt Se't ok as Hinnergrunn wiesen laten.

Egen Hinnergrunnbild

- Klickt Se op den Knoop **Durchsuchen** ünner de Liste **Hintergrundbild**.
- En Dialog geht op, 'neem Se op den ganzen Computer na Biller mit söken köönt.

Dat Dörsöken lehrt Se noch!

Woans Se sik dör de Ordner op den Computer dörhangelt, dat is en egen Kunst, de Se bald in düssen Kurs lehren köönt. Wenn Se dat nu noch nich köönt, mööt Se sik helpen laten.

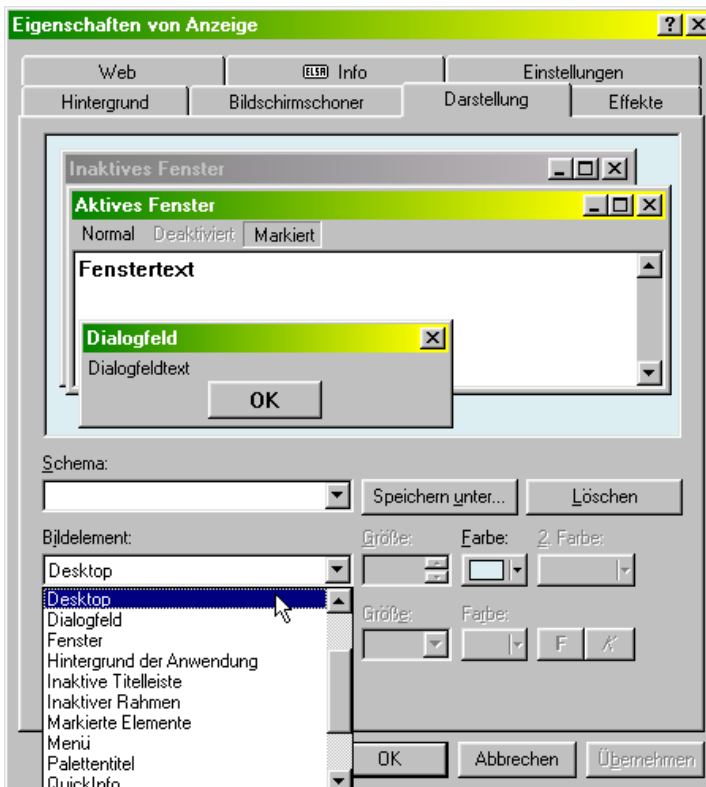
Öllere Verschoonen vun Windows

98 köönt as Billschirmhinnergrunn bloots Biller wiesen, de in't Bildformat Bitmap (Dateiendung .bmp) afspiekert sünd. Niegere Verschoonen köönt ok de jpg-Biller verdaun, de wied begäng sünd un ok vun Digitaalkameras levert warrt.

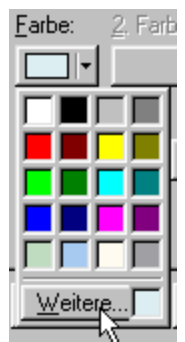
Wenn Se dat Bild in den Dialog anstüert hebbt, klickt Se't an un klickt **OK**.

Hinnergrunntfarv

Nehmt wi mal an, Se hebbt keen Foto för den Hinnergrunn, un de Muster gefällt Se ok alle nich, man so, as dat is, schallt dat ok nich blieven. Denn stellt Se sik doch en annere Hinnergrunntfarv in!

- Dorto stellt Se nu op de Registerkoort Hintergrund eersmal in de Listen **Muster** un **Hintergrundbild** den Indrag (**Kein**) in.
- Denn gaht Se op de Registerkoort **Darstellung**.
- Dor is en Vörschau baven, de alle mööglichen Elemente vun'n Billschirm wiest – Fenster un Dialogfenster un so wieder. Dat sünd keen echten Fenster – bloots Biller dorvun!
- In de Liste **Bildelement** schull **Desktop** instellt ween. Wenn nich, stellt Se't in.
- Nu köönt Se in de Liste **Farbe** en annere Farv för den Desktop utsöken – einfach anklicken.

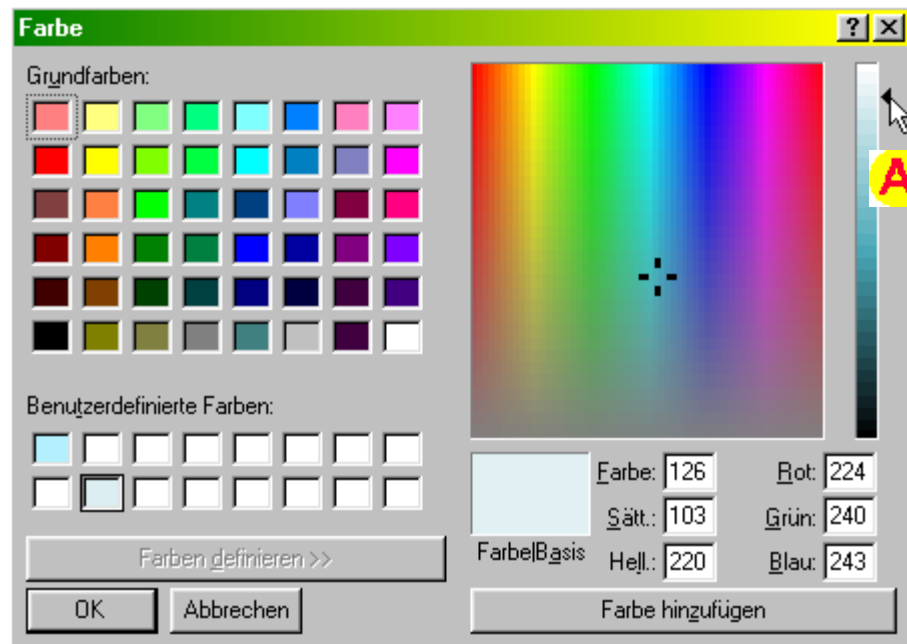
- Mit **OK** övernehmst Se de niege Farv.

Gefällt Se de Farven in düsse Utwahl alle nich? Keen Problem!

Mehr Farven

- Klickt Se in de Liste **Farbe** op den letzten Indrag **Weitere...**
- En Dialogg geht op, as Se den later noch mennigmaal drepn wartt – de is typisch för Windows.

- In dat rechte Farvenfeld köönt Se sik per Klick en Farv utsöken.
- De Farven wesselt dor in de Waagrechte. In de Lootrechte wesselt de Intensität vun de jewielige Farv – vun hoge Intensität (de strahlen Farv baben) na ringe Intensität (allens gries nernn).
- Wenn Se dor jichenswo henklickt hebbt, köönt Se mit den Schuuvregler **A** noch de Hilligkeit bestimmen: Baben is 100% hill – dor is allens witt; nernn is 0% hill – dor is allens swatt. Dortwüschens speelt sik de Farv af.
- Hebbt Se de richtige Farv? Denn **OK**.

- Denn is de Farv in den Dialog **Eigenschaften von Anzeige** to sehn, un mit **OK** kriggt Se de op'n ganzen Billschirm.

Nu hebbt Se sik al de Muus un den Billschirm so inricht, dat Se sik wohlföhlt. Man Se köönt noch mehr Saken individuell instelln.

Schriften un Fenster

Gaht Se nochmal in den Dialogg **Eigenschaften von Anzeige** un dor op de Registerkoort **Darstellung**.

- In de Vörschau baben köönt Se sik elk Element anklicken.
- Dat, wat Se anklickt hebbt, wartt denn in de Liste **C** mit Naam nennt.
- Blangen in de Farvenfelder **A** köönt Se sik de Egenschapen för dat Element instelln.
- Wenn Se t.B. op de Titelliest vun en Fenster klickt, denn köönt Se dor ok de Hööcht vun de Liest instelln – un denn glieks *twee* Farven! De twee Farven verloopt denn nämli langs de Liest in eenanner!
- Un dor nernn bi **B** köönt Se sik ok instelln, wa de Schrift op de Fensterliest utsehn schall!
- In de Vörschau köönt Se Ehr Ännerungen verfolgen. Mit **OK** övernehmst Se de „in de Wirklichkeit“, un mit **Abbrechen** laat Se de ganze Speelerie vergeten.

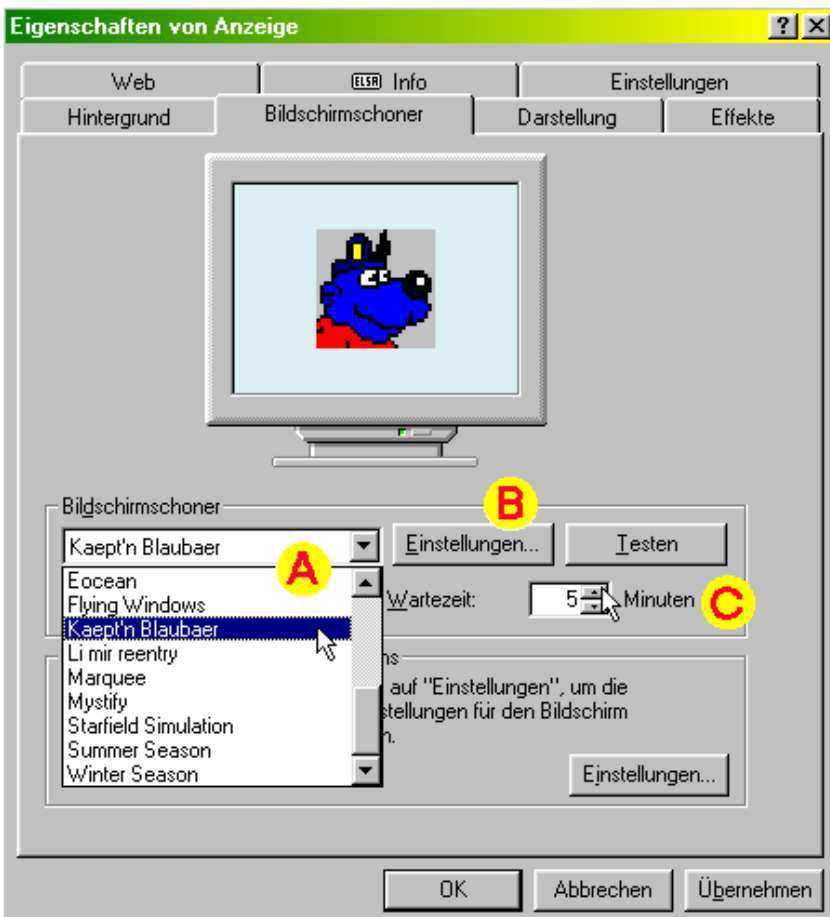
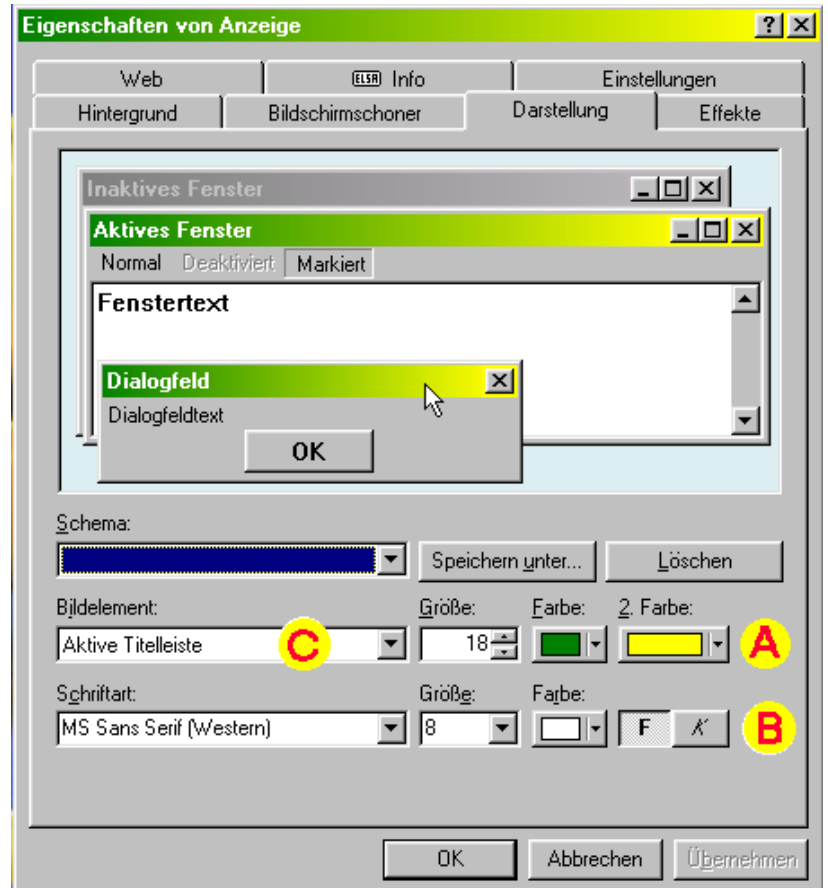
Billschirmverpuuster

Gaht Se in düssen Dialog op de Registerkoort **Bildschirmschoner**.

Wat is en Bildschirmschoner?

Fröher weern de Billschirme so primitiv, dor brenn sik dat Bild jümmers in de Mattschiev, wenn dat lange Tied unbeweglich stunn. Dorüm wurrn de Bildschirmschoner erfunden: Wenn en Tied lang nix passeert – keen Muusklick un keen Tastendruck –, denn schalt de den Billschirm op düstere, man bewegte Biller. –

Vundaag hebbt de Billschirme dat nich mehr nödig, dat is bloots noch Speeltüch – avers schön! De Biller sünd ok nich mehr düster.

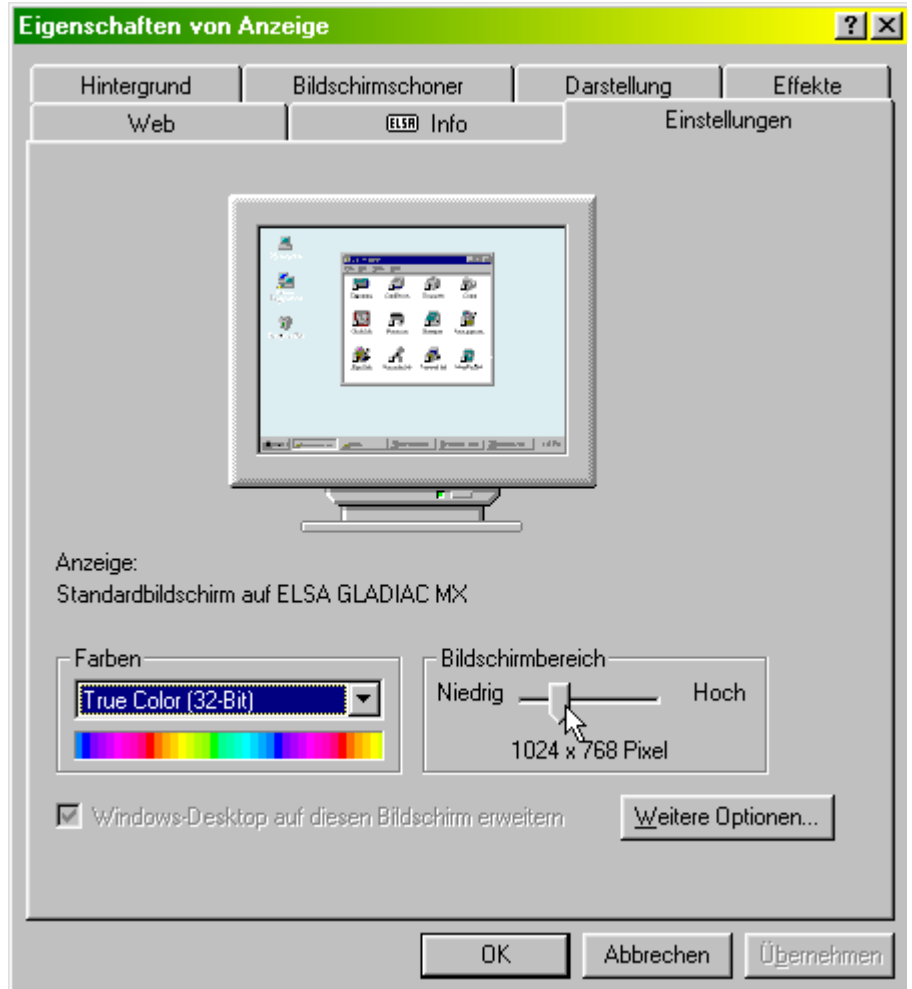
- Söökt Se sik in de Liste **Bildschirmschoner** **A** een ut. In de Vörschau baben warrt he wiest.
- Bi **B** köönt Se faken noch wat Individuelles för den enkelten Bildschirmschoner instelln.
- Mit den Knoop **Testen** laat Se sik de Saak op den ganzen Billschirm wiesen. Wenn Se de Muus röög, warrt dat foorts afschalt.
- Bi **C** stellt Se denn achterna noch de Töövrtied in, in de keen Muusklick oder Tastendruck passeert, so dat de Billschirmverpuuster inschalt warrt.

Poor Bildschirmschoner warrt al mit Windows mitlevt, avers dat Wohre is eerst dat Internet. Dor gifft Dusende un Dusende oginelle Bildschirmschoner gratis to'n Downloaden.

Billschirmoplösung un –farvdeepde (för Nieschierige)

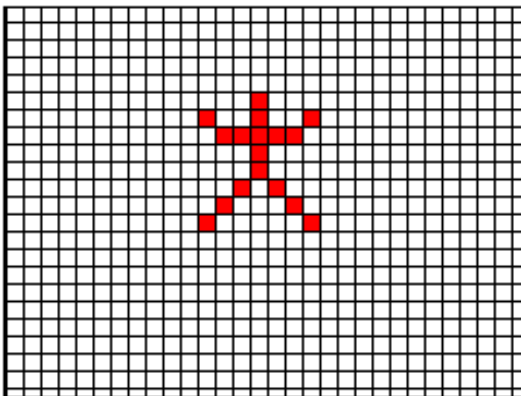
Düt is nu en wichtige, man wat kettelige Instellung, wiadat se an de Hardware vun'n Computer geiht, un wenn Se dor Manschetten hebbt, laat Se sik vun Frünnen helpen oder spoort Se't sik för later op.

- Gaht Se in **Eigenschaften von Anzeige** op de Registerkoort **Einstellungen**.
- Dor gifft twee Instell-Möglichkeiten: De **Farben** un den **Bildschirmbereich**.
- Mit de **Farben** söökt Se sik ut, wa veel Farven Ehr Billschirm darstelln schall. Je mehr dat sünd, je natürlicher seht Biller ut – versteiht sik vun sülvst. Man Woorsche: De Hardware vun'n Computer (de Grafikkoort, nau seggt) mutt dat ok schaffen könen!
- Mit den **Billschirmberiek** stellt Se in, wa veel Bildpükt (Pixel) Se op den Billschirm sehn wüllt.

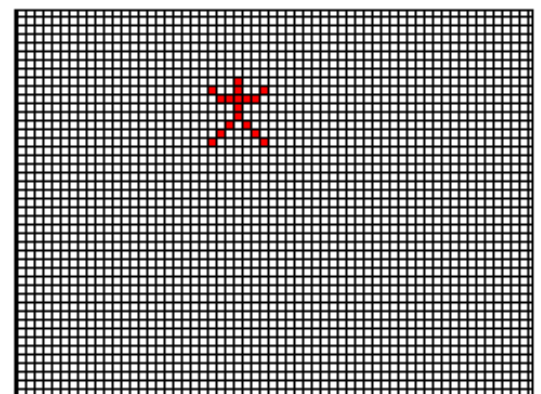

Wat deit denn de Bildpükt-Tall?

De Bildpükt bildt en Raster. Dat nööm't een ok de Oplösung vun'n Billschirm. Dat regelt, wa fien oplööst Se elk Bild seht – un ok wa groot. Op dat linke Bild hebbt Se en lütte Oplösung – wenig Pükt waagrecht un senkrecht noch weniger. De Strichfigur is groot un düüdlich, man ok kantig, un veel passt nich rop op den Billschirm. – Rechts is de Oplösung hooch; mehr passt op den Billschirm, de Figur süht nich mehr so kantig ut, avers ok lütter.

För dat rechte brukt de Hardware vun'n Computer mehr Knööv as för dat linke! Weniger Bildpükt gaht jümmers; bi mehr Bildpükt

kaamt Se an de Grenz vun de Möglichkeiten.

Fuustregel: Lütter Billschirm – lütte Oplösung; groter Billschirm – höhere Oplösung.

Wenn Se de Oplösung, de nu instellt is, nich gefällt, denn stellt Se mit den Schuuvregler de Oplösung in, de Se hebben wüllt. Holt Se sik dorbi an de Fuustregel:

- 15-Zoll-Monitor: 800 x 600 Pixel
- 17-Zoll-Monitor: 800 x 600 Pixel oder 1024 x 860 Pixel
- 19-Zoll-Monitor: 1024 x 860 Pixel oder högere Oplösungen

De eerste Tall sünd jümmers de Pixel in de Waagrechte, de tweede Tall de Pixel in de Lootrechte.

Wenn Se't instellt hebbt, Klickt Se **OK**. Villicht fraagt Windows Se, wat Se dat ernst meent; denn köönt Se **Ja** seggen. Un denn stellt Windows dat üm; dorför blifft de Billschirm korte Tied swatt. Achterna warrt wedder hill, un denn kriggt Se noch en Dialogofenster, wat Se de niege Oplösung behollen wüllt. Seggt Se **Ja** oder **Nee**, as Se dat wüllt.

Billschirm blifft swatt – Malöör!

Hebbt Se de Oplösung höger maakt? Un warrt dat nich wedder hill bi Se? Denn hett Se Ehr Computer nich noog Knööv, de niege, hoge Oplösung dortostelln, villicht ok noch mit mehr Farven. Daat Se nu einfach – gornix. Drückt Se keen Tast, klickt Se nich mit de Muus, nix. Na ca. 20 Sekunnen stellt Windows ganz vun sülvn op de ole Oplösung üm!

Dat sünd de wichtigsten Instell-Mööglichkeiten in den Dialog **Eigenschaften von Anzeige**. Mit em sünd wi nu trecht.

Sound

Hebbt Se en Soundkoort un Luutsprekers an SeEhrn PC? Denn laat Se em doch in ünnerscheidliche Situaschoonen ünnerscheidliche Töön afgeven!

- Gaht Se in **Start | Einstellungen | Systemsteuerung | Akustische Signale**.
- In de Liste **Ereignisse** köönt Se sik anklicken, bi welk Situaschoon Se en Klang höörn wüllt.
- In de Liste dorünner söökt Se sik en Klang ut.
- Wat denn för een? Na, den höört Se sik natüürlich an – op den Knoop **A** klicken!
- Nix to höörn? – Sünd de Luutsprekers an?
- Jümmers noch nix to höörn? Is bi de **Lautstärke** in't Systray (buten rechts in de Taskliest) allens recht instellt? Wenn dor de Regler op Null steiht, höört Se natüürlich nix.

